

Література:

1. Виноградова О.В. Реінжиніринг бізнес-процесів у сучасному менеджменті: Монографія. — Донецьк, 2005.
2. Робсон М., Уллах Ф. Практическое руководство по реинжинирингу бизнес-процессов / Пер. с англ. под ред. Н.Д. Эриашвили. — М.: Аудит, ЮНИТИ, 1997.
3. Сучасні концепції менеджменту: Навч. посібник / За ред. д-ра екон. наук, проф. Л. І. Федулової. — К.: Центр учбової літератури, 2007.
4. Уткин Э.А., «Бизнес-реинжиниринг. Обновление бизнеса», ЭКМОС, М-1998;
5. Хаммер М., Чампі Дж. Реинжиниринг корпорации: манифест революции в бизнесе. — СПб., 2000.
6. Холл Дж., Розентал Дж., Вэйд Дж. Как заставить реинжиниринг работать. — М.: Джеран, 2002.
7. Шейн Л. Реинжиниринг бизнес-процессов: модное лекарство? // Управление компанией. — 2002. — № 6.
8. Яковенко С. І. Реінжиніринг бізнес-процесів шляхом інформатизації управління на підприємствах України // Актуальні проблеми економіки. — 2004 — № 9 (39).
9. <http://www.management-magazine.ru>
10. <http://www.management.com.ua>

УДК 338.46

ЗАХОДИ ЗНИЖЕННЯ РИЗИКІВ СЕРВІСНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Кандидат економічних наук Козак Л.С.,
кандидат економічних наук Уласенко Ю.О.,
Гарачук О.В.

У статті розглянуто аспекти виявлення, описання та аналізу ризиків, що має за мету розроблення ефективної політики управління ризиками для виключення ймовірності значних втрат через настання негативної події, навіть за умови функціонування в динамічному середовищі. Надано описання основних ризиків сервісного підприємства, які виникають під впливом внутрішніх факторів.

The paper is discussed to the analysis aspects of exposure, description and analysis of risks, which has for a purpose development of effective policy of management risks for the exception of probability of considerable losses through the offensive of negative event, even on condition of functioning in a dynamic environment. Description of basic risks of service enterprise, which arise up under act of internal factors, is given.

Постановка проблеми. Поняття «ризик» відомо вже тривалий час, проте у національній економіці дослідження питань теорії ризику в певному ступені вимагалося лише в кінці 20-х років ХХ ст. В подальшому, зі встановленням соціалістичної системи господарювання, посилювалася роль командно-адміністративних методів, що у поєднанні з ліквідацією ринкової мотивації економіки призвело до заперечення проблеми виникнення фінансового та господарського ризику як такої. До повернення держави в ринкову економіку такий підхід домінував на всіх підприємствах та організаціях, в тому числі і в фінансово-кредитних установах. Тільки після настання фінансової кризи, питання оцінювання та управління ризиками набуває достатньої гостроти та оперативності. Підприємства різних видів економічної діяльності на свій розсуд, в зв'язку з особливостями функціонування та рівня менеджменту, по-різному віднесли до розробки та впровадження в практику роботи з ризиками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед дослідників-теоретиків, що зробили вагомий внесок в розвиток теорії ризику, можна виокремити наступних вчених: А. П. Альгин, Дж. М. Кейнс, А. Маршал, О. Моргенштейн, Ф. Найт, Дж. Нейман, Б. А. Райзберг, В. В. Черкасов, Т. Боллерслев, Дж. Бароне-Адезі, Р. Энгль и К. Гианопоулос, П. Зангари, Г. Гуптон, А. Лі, В. Є. Кузнецов та М. А. Рогов. Проте аналіз робіт з проблеми управління ризиками свідчить про недостатній рівень її освітлення в наукових працях, в зв'язку з тим, що більшість праць присвячено окремо взятим проблемам ризику: або оцінюванню, або факторам формування, або методам управління. В зв'язку з цим лишається цілий ряд невирішених задач.

Формулювання цілей статті. В напрямку управління підприємством особливо важливим є розробка комплексного підходу до ризиків, що зумовлені ключовими внутрішніми факторами, на які менеджмент компанії може впливати. Такий комплексний підхід передбачає розв'язання наступних задач:

- ідентифікацію ризиків;
- описання ризиків;
- вибір системи вимірювання;
- надання оцінки;
- формування звіту про ризики;
- прийняття рішення;
- заходи щодо управління ризиками;
- повторний звіт про ризики;
- моніторинг.

Основний матеріал дослідження. Ризик для організації — ймовірність того, що деяка майбутня подія або дія зробить негативний вплив на цю організацію [1]. Одним з основних завдань менеджменту компанії є ідентифікація ризиків та управління ними з метою досягнення максимального вкладу в процес максимізації вартості організації. Ризики, до яких схильна організація, можуть виникати як в наслідок внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Діаграма, що об'єднує ключові ризики наведена на рис. 1.

Рис. 1. Ключові внутрішні та зовнішні фактори виникнення ризику

Розуміння та аналіз ризиків підприємством має визначальну роль в досягненні успішності в управлінні ризиками. Процес виявлення схильності підприємства до невизначеності, що передбачає наявність повної інформації про підприємство є ідентифікацією ризиків.

По закінченню ідентифікації, з метою проведення подальшого аналізу ризиків, необхідно їх представити в належному форматі — описати. Беручи до уваги наслідки та ймовірність настання кожного ризику,

Найменування ризиків	Сфера ризику	Тип ризику	Зацікавлені особи	Ймовірність настання	Механізми контролю	Управління ризиком
Несвоєчасна сплата за товари та послуги (X1)	Виникнення простроченої, сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості	фінансовий	Адміністрація, служби сервісу, торгівлі, гарантії	<i>дуже висока (70%)</i>	Структура та динаміка дебіторської заборгованості, інвентаризація розрахунків	Розробка системи документообігу, залежність бонусів з оплати праці відповідальних осіб від стану заборгованості по розрахункам
Несвоєчасне відвантаження сплаченої продукції, несвоєчасне надання сплачених послуг (X2)	Виникнення простроченої, сумнівної та безнадійної кредиторської заборгованості	фінансовий	Адміністрація, бухгалтерія	<i>середня (10%)</i>	Структура та динаміка кредиторської заборгованості, інвентаризація розрахунків	Розробка системи документообігу, залежність бонусів з оплати праці відповідальних осіб від стану заборгованості по розрахункам
Нецільове використання грошових коштів (X3)	Виведення грошей з фінансової системи підприємства	фінансовий	Адміністрація, бухгалтерія	<i>низька (1%)</i>	Контроль за грошовими потоками підприємства	Впровадження системи адміністративних і фінансових покарань за допущення подібних дій
Неправомірні відшкодування по гарантії (X4)	Завищення обсягів гарантійних робіт, позбавлення дистрибу'юторства	регулятивний	Адміністрація, служба гарантії	<i>середня (20%)</i>	Перевірка дотримання гарантійних процедур, контроль за частотою гарантійних робіт в загальній сумі надходжень	Залежність заробітної плати персоналу по гарантії від якості обробки заявок на гарантію (правомірності її надання)
Порушення в організації роботи користувачів з електронними базами підприємства (X5)	Корегування цін, знижок, нормативів	організаційний	Адміністрація, системний адміністратор, бухгалтерія	<i>низька (5%)</i>	Контроль прав користувачів та змін, внесених до електронної бази	Забезпечення нормативного закріплення прав в залежності від функціонала співробітника
Розкрадання товару та майна підприємства (X6)	Незаконне оволодіння майном та товаром підприємства	майновий	Адміністрація, завідуючий складом,	<i>низька (5%)</i>	Контроль договорів, проведення інвентаризація	Організація надійної системи інформаційної та економічної безпеки підприємства

Рис. 2. Описання основних ризиків сервісного підприємства

належний формат описання ризиків дає можливість розставити пріоритети та виділити ті ризики, докладне вивчення яких буде вимагатися в подальшому [2].

Ризик вимірюється з точки зору майбутніх матеріальних втрат (в грошовому виразі) і з точки зору ймовірності настання події. Вимірювання ризику — систематичний процес вимірювання та об'єднання в одне ціле професійної думки про ймовірність настання негативної події. Процес вимірювання ризиків має передбачати засіб, що дозволяє забезпечити винесення та об'єднання в одне ціле професійної думки щодо управлінських завдань.

Аналіз діяльності групи сервісних підприємств дозволив виявити основні загрози, що найчастіше виявляються та приводять до фінансових втрат підприємства. Узагальнюючи теорію наведену вище та базуючись на проведеному аналізі, можна провести групування основних ризиків з їх детальним описанням наступним чином (рис. 2)

Наведене описання ризиків дає вихідну інформацію для визначення коефіцієнтів ваги того чи іншого ризику, що в свою чергу дозволить розставити пріоритетність по відношенню до заходів по зниженню ступеня ризику.

Висновки. Ефективність управління ризиками залежить від способів (методів) їх своєчасного виявлення, контролю та надання інформації про всі зміни на підприємстві, що з ними пов'язані. Постійний аудит ризиків має виключити ймовірність значних втрат через настання негативної події, навіть за умови функціонування в середовищі, що динамічно розвивається.

Література

1. Брайан Хок, Карл Берч Дипломированный внутренний аудитор. Ч 1 Функция внутреннего аудита и ее роль в системе корпоративного управления, контроле и управлении рисками / Пер. О.В. Смородинова. — НОСК International, LLC, 2009. — 184 с.
2. Стандарты управления рисками. — М.: Русское общество управления рисками, 2008. — 12 с.
3. Ф. Найт Риск, неопределённость и прибыль. — М.: Издательство «Дело», 2003 г.
4. И.Т. Балабанов Риск-менеджмент. — М.: Сфера, 2009. — 340 с.
4. У.Бартон, У.Шенкир Комплексный подход к риск-менеджменту: стоит ли этим заниматься. Практика ведущих компаний. — Вильямс, 2003. — 208 с.
5. К. Грант Управление рисками в трейдинге: конспект лекций / Библиотека Forex.

УДК 629.14

ОЦІНКА САНАЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Кандидат економічних наук Левчук Н.М.,
Михальчук В.С.

В статті розглянуто питання санаційної спроможності підприємства, його оцінку та шляхи вдосконалення.

The question of sanacyynoy possibility of enterprise, his estimation and ways of perfection, is considered in the article.

Сучасна економічна ситуація в Україні характеризується активним розвитком кризових явищ на макрорівні, що підтверджується значною кількістю збитково працюючих підприємств, швидкими темпами зростання кредиторської та дебіторської заборгованості. Все це потребує використання у діяльності господарюючих суб'єктів спеціальних заходів та процедур, спрямованих на підвищення ефективності їх діяльності, подолання кризових явищ та недопущення банкрутства і ліквідації підприємств.

В період формування ринкових відносин в Україні, в умовах мінливості політичних, економічних та соціальних факторів система управління фінансовим станом підприємств потребує змін. Відсутність досвіду роботи у конкурентному середовищі призвела до виникнення та поглиблення кризових явищ на вітчизняних підприємствах. У зв'язку з цим гостро постає проблема фінансової кризи суб'єктів господарювання, виникає необхідність у розробленні системи діагностики і запобігання банкрутству, а також стратегій